

ЯНГИ

ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 73 (1134), 2024 йил 17 апрель, чоршанба

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz

ТЎҚИМАЧИЛИК ТАРМОҒИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 16 апрель куни тўқимачилик соҳасида экспорт ва инвестиция ҳажмларини ошириш чора-тадбирлари юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Тўқимачилик барча ҳудудларимизда кенг тарқалган ва аҳолини энг кўп банд қилган салоҳиятли саноат тармоғидир. Бугунги кунда 6 мингдан зиёд корхонада 570 миң киши иш билан таъминланган. Сўнгги йилларда инвестициялар ва янги технологиялар фаол жалб этилгани туфайли соҳада натижадорлик жадал ошган. Масалан, ўтган йили 8 миллиард 200 миллион долларлик тўқимачилик ва тикув-трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарилган. Бу кўрсаткич 7 йил олдингига нисбатан 4,2 баравар кўп.

Масалан, юртимизда 1 килограмм ип-калаванинг таннарни жаҳондаги нархлардан ўртача 28 фоиз арзон. Бу — тайёр маҳсулотни кўпайтириш ва рақобат учун жуда катта имконият. Молиявий қўллаб-қувватлов ҳам бор. Ўтган йил бошида газлама, буюш-пардозлаш, тайёр тикув-трикотаж лойиҳалари учун 50 миллион доллар ресурслар ажратилган. Бу маблағ ишлатилганидан кейин яна 100 миллион доллар йўналтириш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари бу имкониятлардан оқилона фойдаланиб, ҳудудларда лойиҳаларни ва иш ўринларини кўпайтириш кераклигини таъкидлади. Бу соҳада ягона тўғри йўлимиз — мавжуд хомашёни тўлиқ қайта ишлаш орқали юқори қўшилган қиймат яратиш ва анъанавий арзон бозорлардан янги бозорларга кириб бориш, — деди Шавкат Мирзиёев. Ишлаб чиқаришнинг қулай йўллари билан бири — йирик корхоналар филиалларини маҳалларда очиш. Масалан, Самарқанд шаҳридаги “Зарафшон текстил” фабрикаси 11 та ҳудудий филиал очган. Бунинг афзаллиги шундаки, ортиқча вақт ва харажат қилиб, янгидан стандарт жорий қилиш ёки сертификат олиш шарт эмас. Шу боис, бу амалиётни кенгайтириш зарурлиги қайд этилди.

Шунингдек, 2023 йилда тармоқдаги экспорт 3,1 миллиард доллар бўлди. Бу йил яна учта янги бозорларга чиқилиб, экспорт географияси 83 та давлатга етди. Бирок унинг таркиби таҳлил қилинса, муайян камчиликлар ҳам кўзга ташланади. Масалан, тайёр товарлар экспортда юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар улуши кам. Экспортнинг қарийб 80 фоизи анъанавий бозорларга тўғри келяпти. Европага экспорт ҳажми кутилганидек эмас.

Ривожланган давлатлар бозорига ёки брендларга экспорт ҳажмини ошириш учун халқаро стандарт ва сертификат талаб этилади. Лекин биздаги атиги 175 та корхона бундай талабларга жавоб беради. 18 та туманда тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик ҳажми 1 миллион долларга ҳам етмайди. Ингилишда шу каби таҳлиллар асосида тармоқдаги улкан имкониятлар кўрсатиб ўтилди.

Мутасаддиларга бу масалаларни чуқур ўрганиб, амалиётга жорий этиш, зарур бўлса, қонунчиликни такомиллаштириш вазифаси қўйилди. Соҳани комплекс ривожлантиришда “Ўзтўқимачиликсаноати” уюшмаси муҳим ўрин тутди. Шу боис, энди уни тўқимачиликнинг ҳар бир йўналишидаги тадбиркорлардан иборат Кенгаш бошқаради. Ҳар бир вилоят бўйича унинг вакиллари сайланади. Уюшма ҳодимлари кластерлар ва тўқимачилик корхоналарига ишлаб чиқариш, инвестиция, экспорт ва иш ўринларини кўпайтиришга кўмаклашади.

Ривожланган давлатлар бозорига ёки брендларга экспорт ҳажмини ошириш учун халқаро стандарт ва сертификат талаб этилади. Лекин биздаги атиги 175 та корхона бундай талабларга жавоб беради. 18 та туманда тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик ҳажми 1 миллион долларга ҳам етмайди. Ингилишда шу каби таҳлиллар асосида тармоқдаги улкан имкониятлар кўрсатиб ўтилди.

Мутасаддиларга бу масалаларни чуқур ўрганиб, амалиётга жорий этиш, зарур бўлса, қонунчиликни такомиллаштириш вазифаси қўйилди. Соҳани комплекс ривожлантиришда “Ўзтўқимачиликсаноати” уюшмаси муҳим ўрин тутди. Шу боис, энди уни тўқимачиликнинг ҳар бир йўналишидаги тадбиркорлардан иборат Кенгаш бошқаради. Ҳар бир вилоят бўйича унинг вакиллари сайланади. Уюшма ҳодимлари кластерлар ва тўқимачилик корхоналарига ишлаб чиқариш, инвестиция, экспорт ва иш ўринларини кўпайтиришга кўмаклашади.

Брендлар билан ишлаб, халқаро сертификатга эга экспортчилар сонини ошириш, Европа давлатларида кенг қамровли тарғибот тадбирларини ўтказиш муҳимлиги қайд этилди. Кластерларда илм-фан ва амалиёт уйғунлигини таъминлаш мақсадида тадқиқот ва ривожланиш (R&D) гуруҳларини ташкил қилиш таклифи билдирилди. Ингилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎЗА

БУНЁДКОРЛИК ЛОЙИҲАЛАРИ ТАҚДИМОТ ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 16 апрель куни транспорт ва қурилиш лойиҳалари тақдимоти билан танишди.

Давлатимизнинг фаол ташқи сиёсати туфайли халқаро алоқалар кенгайиб бормоқда. Тошкент ишбилармонлик ва туризм марказига айланмоқда. Шу боис, транспорт инфратузилмасини ривожлантиришга алоҳида аҳамият қаратилади. Сўнгги йилларда Ислам Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропорти модернизация қилиниб, йўловчиларга шaroит яхшиланди. Хизмат турлари, рўйхатдан ўтказиш ва самолётга чиқиш йўлаклари кўпайтирилди. Умуман, уч йиллик реконструкция ишлари натижада пойтахт аэропортининг жўнаб кетиш терминали майдони 56 миң квадрат метрдан 80 миң квадрат метргача кенгайди.

Шунингдек, Тошкент халқаро аэропортида янги карго терминалини қуриш режалаштирилган. Бунинг самарасида юкларга сифатли хизмат кўрсатиш қуввати 300 тоннага етади. Маълумки, 2022 йил 29 августда Урганч шаҳрида ал-Хоразмий шаҳарчаси қурилишига пойдевор қўйилган эди. У ерда кўп қаватли уйлар, мактаб ва боғчалар, спорт ва маданият марказлари, хибонлар, технопарк ва бошқа мажмуалар барпо этилади. Хусусан, шаҳарча марказида ал-Хоразмий университетни қурилади.

Ёшларнинг тадқиқотлари учун замонавий лабораториялар ташкил этиш, стартап лойиҳаларини тижоратлаштириш, рақамли технологиялар ва киберспорт йўналишларини жорий қилиш муҳимлиги таъкидланди. Яна бир мутафаккир бобомиз Абу Райҳон Беруний ҳам халқимизнинг фахру гурури. Унинг ҳаёт йўллари, жаҳон илм-фанига қўшган беқиёс ҳиссасини улуғлаш мақсадида, Президентимиз ташаббуси билан, Қорақалпоғистон Республикаси Беруний тумани марказида музей ташкил этиш режалаштирилган. У икки қаватли бўлиб, энг илгор қурилмалар билан жиҳозланиши, интерфолл усуллари қўлланилиши мўлжалланган. Музей олдидagi хибонда Берунийнинг муазам ҳайкали ўрнатилади.

Ҳозирги кунда аэропортдаги учиб кетиш терминали реконструкция қилинмоқда. Бу уч босқичда амалга оширилиб, рўйхатдан ўтказиш, божхона ва хавфсизлик имкониятлари кенгайтирилади. Натижада йўловчиларга хизмат кўрсатиш қуввати соатига 1 миң 200 кишидан 2 миң 400 нафарга етади.

Лойиҳага кўра, бу олийгоҳда математика ва табиий фанлар, информатика, муҳандислик факультетлари бўлиб, 4 миң талаба таълим олади. Университет қошида истеъдодли болалар учун ихтисослашган мактаб ҳам бўлади. Шу тариха, бу ерда ўқиш, илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси йўлга қўйилиб, таълим кластери яратилади. Тақдиротда университет концепциясини бойитиш бўйича фикр алмашилди.

ЎЗА

Тараққиёт йўли

ЮКСАК МАРРАЛАР САРИ ОДИМЛАЁТГАН ҚАШҚАДАРЁ

Жорий йилда тўрт миллиард долларлик чет эл инвестицияси ўзлаштирилади

МЎЛ ҲОСИЛ КАФОЛАТИ

Қашиқадарёда қишлоқ хўжалиги вилоятнинг асосий таянч тармоқларидан бири. Кейинги йилларда кузатилаётган табиат қийинчиликларига қарамай, боғ ва экинлардан юқори ҳосил олиш доимий мақсадга айланган. Шунга мубофиқ, биргина ўтган йили вилоят бўйича жами 38 триллион 565,3 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирилиб, қирқ миллион доллардан ортиқ қийматдаги маҳсулотлар экспорт қилишга эришилди.

Воҳада ҳар йили ўртача 420 миң тонна пахта етиштирилиб, ундан олинadиган тогани ҳудуднинг ўзидa қайта ишлаш даражаси 52,2 фоизга етказилди. Ип-кала ва ишлаб чиқариш олти баробар, тайёр маҳсулот 3,5 марта ортди. Албатта, бугун қишлоқ хўжалиги соҳасида илгор тажрибаларга таянилмаса, йилдан йилга кучайиб

бораётган сув танқислиги ҳосилдорликка жиддий ҳавф солади. Бу, айниқса, экин ерларига сув етказиб бериш тизими мураккаб бўлган Қашиқадарё учун ортиқча муаммолар туғдириши мумкин. Шундай экан, боғ ва экин майдонларига сув тежовчи технологияларни кенг жорий этишга жиддий киришганмиз.

➔ Давоми 3-бетда

Мулоҳаза

ЎҚИТУВЧИ НУФУЗИ

тафаккурда илдиз отган ҳурмат-эҳтиром билан улуғланади

Метрода ишга келаётгандим. Бўш жойга ўтиришим билан ёнимдаги ўрта ёшлардаги икки кишининг гапи қулоғимга чалинди. Уларнинг бири бир неча йил аввал ўқитувчи бўлишга чоғланган ўғлининг ҳужжатини молия соҳасидаги олий ўқув юртига топширтгани ва бугун у банкда ишлаётганига квартира, машина олганини мақтаниб гапирарди. Муаллимликнинг галва, даромад келтирмайдиган оддий касб эканини айтарди.

У жуда башанг кийинган, кийимлари ҳозиргина дўкондан харид қилингандай таҳи бузилган. Бутун ақл-заковати шу қимматбаҳо уст-боши, намойишкорона кўрсатиб келаётган тилда соатино бармоғидаги узугига жамланган ва булар кўп нарсаларни сўзлаш ҳуқуқини берадигандек жўшиб гапирарди. Ёнидаги суҳбатдошининг “маъқул” дегандек бош ирғаб қўйишини эса зўр гапирётганим

учун ҳайратга тушяпти деб қабул қиларди. Ўқитувчилик касбига бундай беписанд қарашлар ҳар қандай киши қалбида гашлик уйғотади. Кўп ўтмай, ҳалиги киши қўйнидан ал-лампало қўл телефонини чиқариб, манзилга етиб келганини, машинани метро бекатининг чиқишига келтиришини тайинлаб, тушишга чоғланди.

➔ Давоми 5-бетда

ЎЗБЕКИСТОН СТРАТЕГИЯСИ 2030

ОГОҶ БЎЛИНГ: КИБЕРЖИНОЯТ

Осон бойиб кетиш хоҳиши сизни фирибгарларга ўлжа қилади

Замон тараққий этгани сайин эҳтиёжларимиз ҳам шунга мос равишда ўзгариб, ортиб боравераркан. Айтايлик, бугунги кунга келиб, смартфонлар кундалик эҳтиёжларимиз қаторидан муқим ўрин эгаллади. Ҳатто акариятимиз эрталab уйқудан уйғонишимиз билан телефон “титиш”ни бошлаймиз. Аслида, бунинг ёмон жиҳати йўқдек. Яъни мақсадимиз у орқали юртимиз ва жаҳонда рўй бераётган янгиликлар билан танишиш. Лекин сўнгги пайларда телефонни ёқишимиз билан “фирибгарликнинг янги тури” деган хабарларга кўп дуч келяпмиз.

Базини шундай хабарларни кўриб, ҳайрон қолсан киши. Шунчалик пухта уйлаб тайёрлангани, ишонганини билмай қолсан. Ачинарлики, кўпчилик ёшлар тез ва осон бойиш илнжида интернет тармоғи орқали ана шундай турли фирибгарлик жиноятларига қўл урмоқда. Бугун жаҳонда содир этилаётган жиноятлар ичидa

кибержинотчилик тўртинчи поғонада эканини ҳисобга олсак, ёшлар тарбиясида ушбу жиҳатга аҳамият қаратиш қанчалик муҳим эканини англаш қийин эмас. Мамлакатимизда бу турдаги фирибгарликлар сўнгги вақтларда кескин кўпайитти.

➔ Давоми 4-бетда

